

Tetanus: onemocnění s fatálními následky. Jak před ním svého psa ochráníte?

CO JE TETANUS

Tetanus je **smrtelné bakteriální onemocnění**, které může postihnout lidi i nejružnější teplokrevná zvířata. K jejich infikování dochází nejčastěji **kontaminací otevřených ran hlinou**, ve které se nachází takřka všudypřítomné **tetanové bakterie**, nejvíce pak v půdě obsahující trus koní a domácího skotu. **Spóry** neboli neaktivní formy tetanových bakterií jsou **velmi odolné** a ve vnějším prostředí dokáží **přežít i několik let**.

Hlavním původcem je konkrétně **bakterie *Clostridium tetani***. Ta produkuje **nebezpečný toxin tetanospasmin**, který je ve své podstatě **nervovým jedem**. Brání uvolňování svalového stahu, což u infikovaného jedince vede ke **svalové ztuhlosti** a v kritických případech až k **obrně svalů**.

JAK DOCHÁZÍ KE VZNIKU ONEMOCNĚNÍ U PSA

K infekci tetanem jsou **náchylná zejména štěňata v období tzv. přezubování**, tedy zhruba kolem 3. - 8. měsíce věku. V tomto věku psi okusují nejružnější předměty a klacíky, ve stejné chvíli však mají otevřený dřeňový kanálek zubu, který je relativně snadným místem vstupu bakterií přímo do krevního oběhu psa. U **starších psů** je naopak rizikovým de facto **každé otevřené zranění** - zatržený dráp, kousnutí či odřenina kontaminovaná hlinou.

Po infikování se **inkubační doba tetanu** pohybuje v rozmezí **3 dnů až do několika týdnů**, v závislosti na místě vstupu infekce. Uvolněný tetanospasmin se šíří nervy do mozku a míchy, kde brání přenosu vzruchů nervosvalovou ploténkou a výsledkem je již zmíněné **ztuhnutí svalů či obrna**. Kromě příčně pruhované svaloviny však může toxin postihnout také **bránici, svaly hrtanu a mezižeberní svaly**, což může vést ke křečím těchto svalů a k **udušení jedince v řádu několika minut**.

JAK PSA PŘED TETANEM CHRÁNIT

Podobně jako u lidí, existuje i u zvířat možnost účinného očkování proti tetanu. **Není však součástí běžného očkovacího schématu a svého veterinárního lékaře o něj proto musíte speciálně požádat. Doporučili bychom očkovat především pejsky, kteří se pohybují hlavně v rizikových oblastech tedy v blízkosti hospodářských zvířat u loveckých psů a ovčáků.**

JAKÉ JSOU KLINICKÉ PŘÍZNAKY TETANU U PSA

Na začátku onemocnění:

- toporná chůze s problémy při vstávání a uléhání
- napnuté končetiny
- zvýšená tělesná teplota

Postupně se objevují další příznaky:

- tzv. "sardonický úsměv" - uši nepřirozeně blízko u sebe, výrazné vrásky na čele, koutky tlamy staženy dozadu a pevně sevřené čelisti
- zapadlé oči, šilhání, vystupující třetí víčko
- slintání a problémy s polykáním
- potíže s dýcháním a srdeční arytmie
- následkem svalové ztuhlosti ulehá zvíře do boční polohy se zakloněnou hlavou
- z důvodu obrny dýchacích svalů dochází k úhynu

JAK POZNÁM, ŽE MÁ PES PŘÁVĚ TETANUS A CO DĚLAT DÁL

Tetanus lze s jistotou **diagnostikovat pouze na základě podrobné anamnézy a klinických příznaků**. V každém případě se vyplatí jednat rychle – máte-li u svého miláčka podezření, že by mohl být bakteriemi infikován, neváhejte ani minutu a okamžitě **kontaktujte veterinárního lékaře**.

Následná **léčba tetanu trvá dlouhou dobu** a je náročná jak na ošetřování, tak i na finance. Zpravidla je potřeba **několikatýdenní hospitalizace** mazlíčka na klinice, kde mu budou nasazeny speciální léky, zvířata však i přes intenzivní léčbu mohou často uhynout.

Při terapii se většinou používá **kombinace antibiotik s antitoxinem**. Antibiotika zneškodňují bakterie a antitoxin na sebe váže volný tetanospasmin. Ovšem tetanospasmin, který se již navázal na nervová zakončení, nelze bohužel odstranit a dalším řešením je pouze **symptomatická léčba**.

Při té je důležité o zvíře **intenzivně pečovat**, dokud nevzniknou nová nepoškozená nervová vlákna, což většinou trvá několik týdnů. Zvíře musí být po tuto dobu v **klidu, tichu a pološeru**. V žádném případě se nesmí rozrušit, neboť by u něj mohlo dojít k záchvatům křečí. Nemůže-li přijímat potravu, je potřeba doplňovat ji nitrožilně.

Zároveň se **nemusíte bát dalšího přenosu nemoci** - tetanus není nakažlivý a jedinou možností infikování je průnik tetanových bakterií z vnějšího prostředí do otevřené rány daného jedince. Psi a jejich majitelé se tak od sebe nemohou navzájem nakazit.